

Abstract - Bevidsthed1985

Det er et vedvarende problem for den psykologiske videnskab, at den er præget af en natur-kultur-dualisme, dvs. er revet over i en del, der henfører sig til naturvidenskab og specielt biologi, og en del, der henfører sig til human- og samfundsvidenskab, med en tilsvarende spaltning i videnskabelige metoder. Et moderne forsøg på overvindelse af dualismen er baseret på den såkaldte computer-analogi, hvor computeren benyttes som en almen formel model for systemer og deres interaktion, der er neutral over for systemernes materialitet, en slags almen hardware-uafhængig software, en såkaldt abstrakt funktionalisme.

Det er imidlertid et problem ved computermodellernes beskrivelse af systemers, herunder individers, vekselvirkning med omverden, at den reduceres til input-output relationer i et apriorisk digitalt kategorisystem. Herved mistes det forhold, at menneskers virksomme relation til verden er formidlet af en foranderlig mangfoldighed af redskaber, som står i et varigt tilknytningsforhold til brugerne, som ikke kan reduceres til input-output. I det hele taget kan menneskenes dobbelte relation til deres omverden, på den ene side formidlet af sanserne, på den anden side, formidlet af praktisk påpegnings, fastholden, medtagning, osv. ikke rummes i computer-analogiens logik. Som alternativ hertil omtales den sovjetiske kulturhistoriske skole eller virksomhedsteori repræsenteret af bl.a. A. N. Leontjev. Her tænkes natur-kultur-forholdet ind i en evolutionær forståelse karakteriseret ved individernes beherskelse af stadigt mere omfattende sammenhænge i den materielle verden. (JM, 27. oktober 2009.)